

גבולות היחידה: ספר שמואל א' פרק כ"א**נושא היחידה: דוד בורח לנוב ולגת****מספר שיעורים: 1****כתבה: יעל גרוסברג****כללי:**

לאחר שהובהר לדוד באופן ברור כי שאול רוצה להורגו, הוא בורח מפניו. שאול מגיע בפרק זה לנוב, ולאחר מכן לגת.

פתיחה:

המורה יציג שאלה בפני התלמידים:

כפי שלמדנו בשיעור הקודם, דוד מגלה באופן ברור וסופי כי שאול רוצה להורגו. מה הייתם מציעים לדוד לעשות כעת? הרי מי שרוצה להורגו, זהו המלך השולט בכל האזור. היכן הוא יכול להתחבא? ידו הארוכה של המלך תגיע לכל מקום...

המורה יכתוב על הלוח: לאן יברח דוד?

הוא ישמע את תשובות התלמידים, ולאחר מכן יפנה לקריאת הפרק

לימוד הפסוקים:**קריאת פס' א'-ג'**

1. נוב עיר הכוהנים (המורה יראה זאת במפה. לפי ספר הזוהר, העיר נוב היא בעצם ענתות

המקראית, הנמצאת ממזרח לירושלים).

המקום הראשון אליו מגיע דוד, הוא נוב.

את מי הוא פוגש? את אחימלך הכהן

מדוע אחימלך 'נחרד' לראות את דוד?

דוד מגיע לבדו. נזכור כי דוד הוא שר הצבא של המלך. שר תמיד הולך עם אנשים רבים, שומרי

ראש... מדוע דוד לבד?!

מהי תשובת דוד לשאלתו של אחימלך?

דוד אומר לו שהוא בשליחות חשאית מהמלך כדי לומר משהו חשוב לאחימלך, ולכן הנערים

שבד"כ מלווים אותו, נשלחו בינתיים למקום אחר.

נשמע הגיוני בסה"כ, וזה מכין את אחימלך לבקשתו הבאה של דוד..

משימת טרום קריאה: מהי בקשתו הראשונה של דוד, ומה הוא מקבל?

קריאת פס' ד'-ז'

דוד מבקש חמישה לחמים. מדוע? הוא בורח כבר זמן מה, והוא רעב וזקוק לאוכל.

אולם הכהן עונה לו שאין לו לחם חול= לחם רגיל, אלא רק לחם קדוש.

מה הכוונה ב"לחם קדוש"? לחם הפנים.

מותר לאכול מלחם הפנים, אך רק בטהרה. לכן מזהיר אותו הכהן שאם הנערים נשמרו והם

טהורים, מותר להם לאכול מהלחם.

← המורה ידביק על הלוח ציור של לחם (הדבקת הציור מאפשרת לתלמידים עם זיכרון חזותי

להטמיע בזיכרון את הנלמד).

← המורה יבקש מהתלמידים לאתר בכתוב נס ידוע שהיה בלחם הפנים.

"לחם חס ביום הילקחו"- לחם הפנים שהה שבוע שלם, אולם תמיד היה חס כאילו הרגע יצא מהתנור, כך שהלחמים נשמרו טריים במשך שבוע. בשלב זה, ניתן לשאול את התלמידים האם הם זוכרים ניסים נוספים שהיו במקדש/ במשכן בלחם הפנים.

* חתיכה קטנה של הלחם הייתה משביעה (בבלי יומא לט, א).

* לא קרה שהלחם נפסל מסיבה כלשהי (משנה אבות ה, ח).

קריאת פס' ח'

← לפני שנקרא את פסוק ח', המורה ישאל את התלמידים: אתם מכירים סיטואציות מהחיים בהן היה פרט אחד שהיה נראה שולי מאוד ולא חשוב, ורק אחר כך התברר עד כמה הוא היה משמעותי? לדוגמה: בן אדם נסע ברכב, וראה בצד הכביש תיק שלא ייחס לו כלל חשיבות. לאחר זמן מה התגלה שזה היה תיק חבלה ושנמנע פיגוע גדול. או אדם שיצא מביתו וראה אדם מוזר עומד ליד ביתו וקורא בעיתון, וכאשר חזר בסוף היום, גילה שהייתה גנבה בביתו. אחר כך במשטרה הוא שחזר שהאיש הזה כנראה תצפת על ביתו וחיכה שהוא יצא...
אנו עומדים כעת לפגוש מקרה כזה. חשוב לציין זאת מראש, כי יש כאן פרט קטן על בן אדם שנראה שולי, אך פרט זה יהיה משמעותי מאוד בהמשך.

מי נמצא באותו הזמן ושומע את כל השיחה של דוד ואחימלך?

דואג האדומי

המורה יפנה את התלמידים לרש"י, לברר מיהו האיש.

נעצר לפני ה' = עוצר, נמצא כל הזמן באוהל מועד כדי לעסוק בתורה.

אביר הרועים = אב בית דין

← נשמור את דמותו של דואג בזיכרון, כי היא תהיה חשובה עבורנו בהמשך.

כעת נחזור לדוד. משימת טרום קריאה: מהי בקשתו השנייה של דוד, ומה הוא מקבל?

קריאת פס' ט'-י'

דוד מבקש כלי מלחמה, בטענה שהוא הלך מהר בשליחות שאול, ועל כן אין לו כל כלי מלחמה. איזה כלי מלחמה יש אצל אחימלך? חרב גוליית, שדוד לקח אותה במלחמה. היא נמצאת עטופה ושמורה, ודוד שמח במציאתה: "אין כמוה תננה לי".
← המורה ידביק על הלוח ציור של חרב.

← סיכום ביניים:

מקום בריחתו הראשון של דוד הוא לנוב. משם הוא לוקח לחם מלחם הפנים ואת חרב גוליית. אך נוב נמצאת בתוך גבולות ממלכת שאול, ועדיין הסכנה הנשקפת לדוד, גדולה. נראה כעת לאן הוא בורח:

קריאת פס' י"א

לאן בורח דוד? לגת (יש להראות במפה. נמצא בדרום מערב לבית שמש של היום).

מי נמצא בגת? איזה עם? (רמז: קשור לחרב שבידי דוד...)

הפלישתים. דוד מחפש מקום שידו של שאול לא תגיע אליו, ומגיע אל הפלישתים. אבל...

(את הפסוקים הבאים ניתן לתת לתלמידים להשלמה לבד, תלוי ברמת הכיתה וביכולות שלה.)

קריאת פס' י"ב-ט"ז

הבעיה: עבדי אכיש זיהו את דוד כאדם שהרג את גוליית. הם אומרים זאת למלך, ודוד שומע ומבין שהוא בצרה.

מה הדבר הכי הגיוני שיקרה כעת? שיהרגו אותו.

הרעיון של דוד: דוד עושה את עצמו משוגע: *מתהולל (משתגע) *ויתיו על דלתות השער- עשה שריטות על הדלתות *ויורד רירו- מזיל ריר על הזקן.

הוא נראה כמו משוגע אמיתי, ולא ייתכן שמשוגע זה הרג את גוליית.

ההצלה: אכיש לא מאמין כי זהו דוד, ומבקש כי יגרשו אותו מעליו- "חסר משוגעים אני?!"

מה כוונת המילים "חסר משוגעים אני" שאומר אכיש?

ניתן לראות כאן ממש את ההשגחה הפרטית שהייתה לדוד בפתרון שהיה צריך להמציא בן רגע.

נפנה את התלמידים למצודת דוד- אשתו ובתו של אכיש היו משוגעות.

הימצאות השיגעון בביתו של אכיש גרמה לו לסלוד מכך, ובלי לחשוב פעמיים, הוא סילק מעל

פניו את דוד, וכך הוא ניצל.

סיכום וסיום:

בפרק זה, דוד ברח מפני שאול. בתחילה הוא הגיע לנוב, משם לקח לחם ואת חרב גוליית, ולאחר מכן ברח לגת במטרה להסתתר מפני שאול. אולם עבדי אכיש זיהו אותו כמי שהרג את שאול, ועל כן דוד היה בסכנה. דוד עשה את עצמו כמשוגע, וכך ניצל. ראינו כי בהצלחתו הייתה השגחה פרטית.

ניתן לסיים את השיעור בחשיבה ובשיתוף של התלמידים בסיפורי "השגחות פרטיות" מחיי היום-יום.

הצעות להמחשה:

- א. מפות נוב וגת
- ב. תמונות לחם וחרב שלקח דוד מנוב
- ג. סיפורי השגחה פרטית

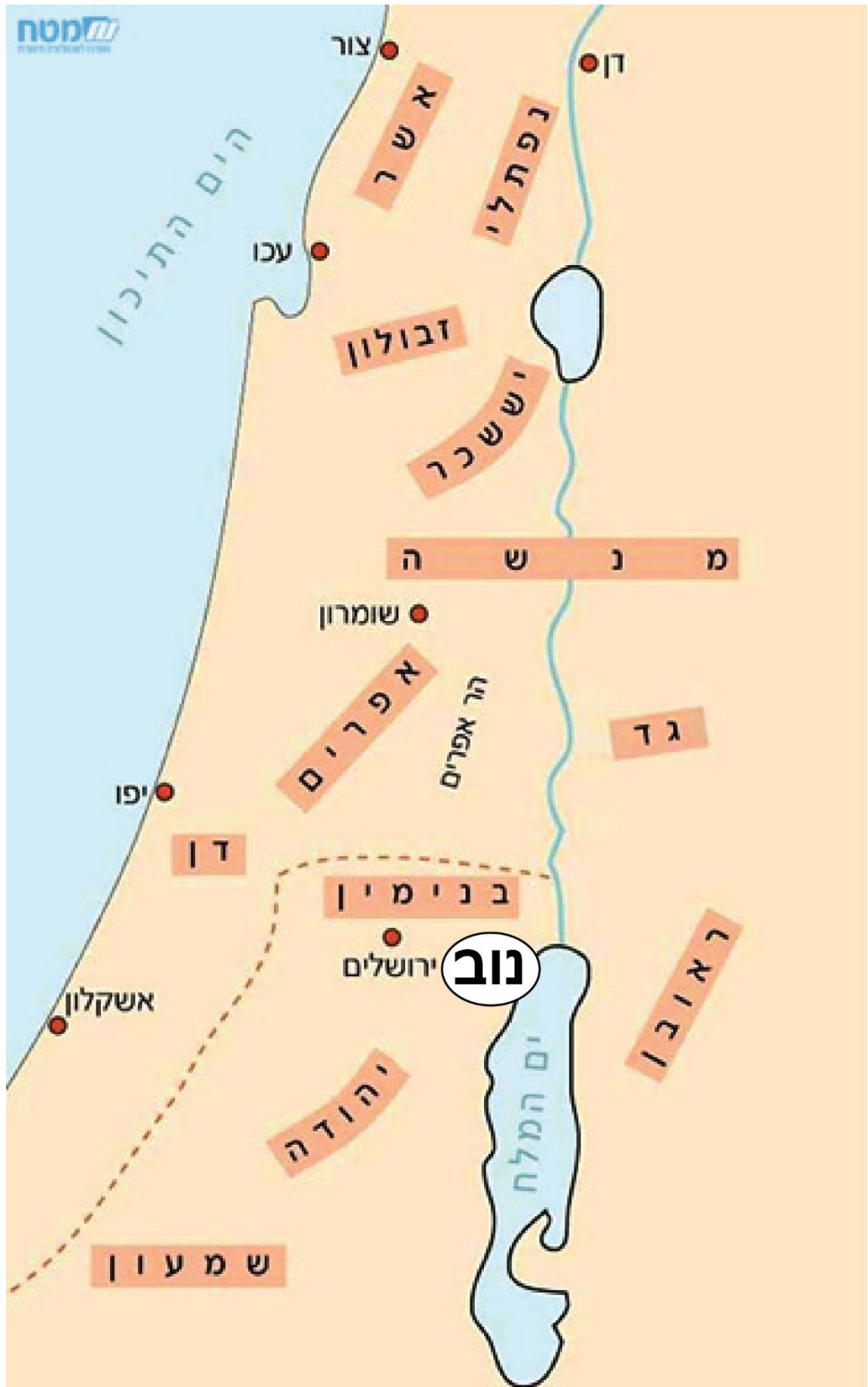
מסרים והפנמה:

- א. השגחה פרטית מלווה את דוד בצעדיו, ועל אף הסכנות, הוא מצליח ביצירתיות למצוא פתרונות.
- ב. לחם הפנים הוא לחם קדוש שנעשו בו ניסים מיוחדים. יש לאוכלו בטהרה בלבד.

הרחבות:

1. מפות
2. ציורי לחם הפנים וחרב

נוב

הים התיכון

צור

אשכנז

נפתלי

קן

עכו

זבולון

יששכר

מנשה

שומרון

אפרים

הר אפרים

גד

יפו

דן

בנימין

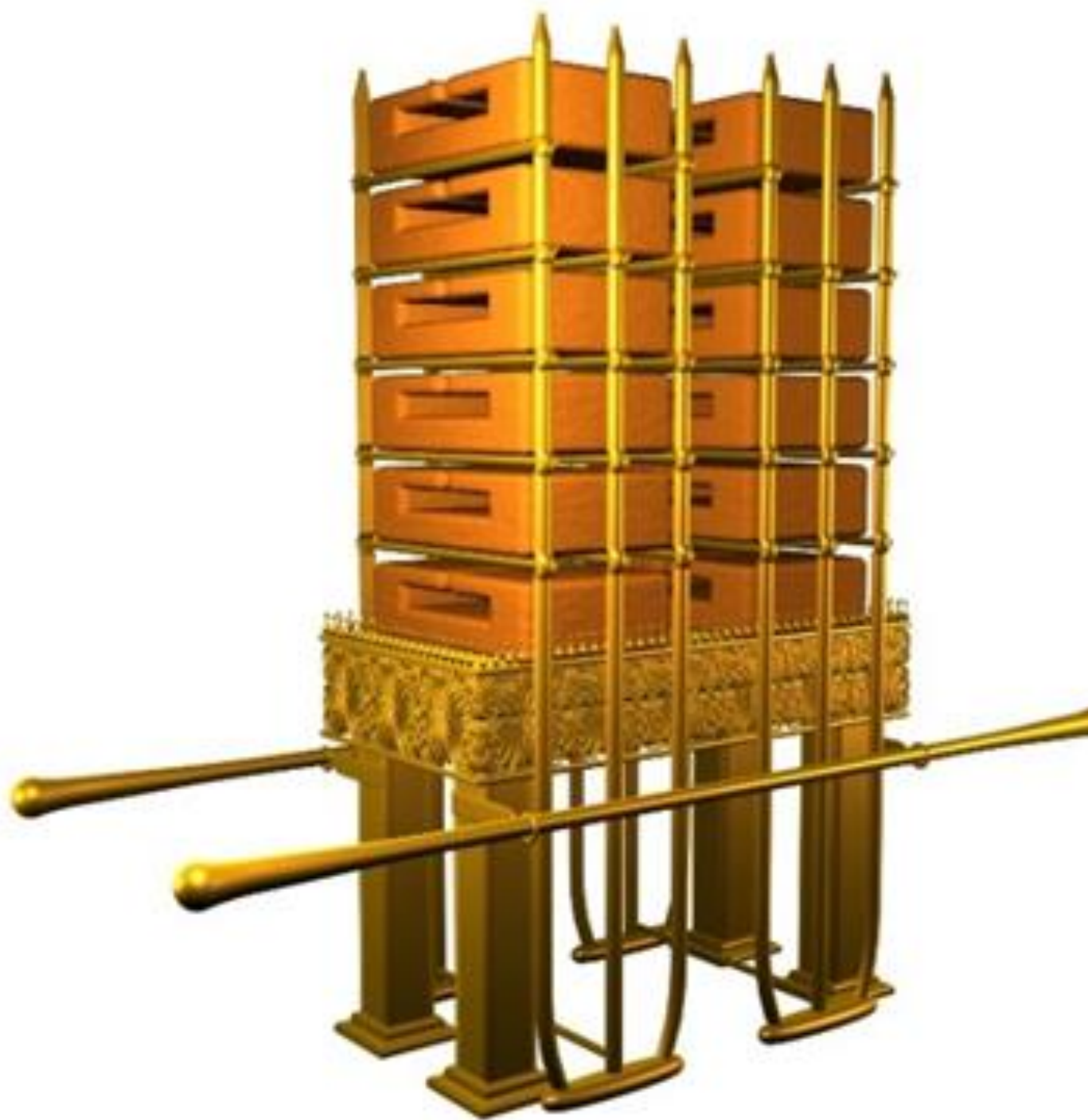
ירושלים

יהודה

ראובן

שמעון

ים המלח

הים התיכון

צור

דן

אשר

נפתלי

עכו

זבולון

יששכר

מנשה

שומרון

אפרים

הר אפרים

גד

יפו

דן

בנימין

ירושלים

נוב

אשקלון

גת

יהודה

שמעון

ים המלח

לאובן